

Jätepoliittisen ohjelman 2030 luonnoksesta annetut lausunnot ja mielipiteet

Sisällys

Johdanto.....	2
Lausunnot.....	2
Kaavin kunta, tekninen- ja ympäristölautakunta.....	2
Konneveden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.....	3
Kuopion kaupunki, kaupunginhallitus.....	3
Lieksan kaupunki, kaupunginhallitus.....	4
Lieksan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen.....	5
Outokummun kaupunki, rakennus- ja ympäristöjaosto.....	5
Pieksämäen kaupunki, tekninen toimi.....	5
Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.....	5
Siilinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.....	6
Tervon kunta, kunnanhallitus.....	7
Tervon ja Vesannon kuntien ympäristönsuojeluviranomainen, Nilakan ympäristölautakunta.....	8
Tuusniemen kunta, tekninen lautakunta ja kunnanhallitus.....	8
Etelä-Savon ELY-keskus.....	8
Keski-Suomen ELY-keskus.....	9
Pohjois-Karjalan ELY-keskus.....	10
Pohjois-Savon ELY-keskus.....	11
Mielipiteet.....	12
L&T Ympäristöpalvelut Oy.....	12
Suomen Pakkaustuottajat Oy.....	13
Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys (KLYY).....	13
Kuopion Seudun Omakotiyhdistys.....	14
Lastukosken Kylät ry.....	15
Yksityishenkilö.....	15

Johdanto

Savo-Pielisen jätelautakunnan jätepoliittisessa ohjelmassa vuoteen 2030 asetetaan tavoitteet ja toimenpiteet kunnallisen jätehuollon kehittämiseksi sekä kiertotalouden edistämiseksi. Jätepoliittisen ohjelman luonnos sekä kuulutus asiasta oli yleisesti nähtävillä 13.2.-17.3.2023 jätelautakunnan verkkosivuilla. Asiasta ilmoitettiin myös toimialueen kuntien verkkosivujen kautta sekä lehtikuulutuksella. Lisäksi ohjelman valmistelussa mukana olleita tahoja tiedotettiin erikseen mielipiteen esittämismahdollisuudesta. Jätepoliittisen ohjelman luonnoksesta pyydettiin lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, ELY-keskuksilta ja kunnalliselta jäteyhtiöltä, Jätekkukko Oy:ltä. Jätepoliittisen ohjelman luonnoksesta saatiin kuusitoista lausuntoja ja kuusi mielipidettä, ja niiden sisältö on koottu tähän tiedostoon.

Lausunnot

Kaavin kunta, tekninen- ja ympäristölautakunta

Tekn.ymp.ltk 29.3.2023 § 22

Savo-Pielisen jätelautakunta ja Jätekkukko ovat laatineet jätepoliittisen ohjelmaluonnoksen. Jätepoliittinen ohjelma on näkemys siitä, miten seudun jätehuoltoa toteutetaan ja kehitetään ohjelmakaudella 2023–2030. Jätepoliittisesta ohjelmasta 2030 pyydetään lausunnot kaikilta toiminta-alueen kunnilta sekä ympäristöviranomaisilta.

Kaavin kunta/ tekninen- ja ympäristölautakunta ovat tutustuneet ohjelmaluonnokseen ja lausuvat siitä seuraavaa.

Jätepoliittisessa ohjelmassa otetaan hyvin huomioon kiertotalouden edistäminen ja lainsäädännön asettamien kierrätystavoitteiden saavuttaminen sekä ilmasto- ja ympäristövastuullisuus asiat. Jätelakiin kirjattu etusijajärjestyksen noudattaminen pyrkii lisäämään kierrättämistä ja uusiokäyttöä sekä vähentää loppusijoitukseen menevän jätteen mahdollisimman vähäiseksi.

Jätehuoltotoimintojen ja keräyspisteiden saavutettavuuden helppous edistää näitä em. ohjelmassa mainittuja tavoitteita. Näitä pitää myös tarkastella ja kehittää koko ajan kunnan ja asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Kaavin kunta pitää tärkeänä, että nykyiset jätehuollon palvelut säilyvät ja niitä kehitetään tarpeiden mukaisesti koko kunnan alueella myös haja-asutus ja kausivaihtelut huomioiden. Kaavin kunnassa on ollut jo useamman vuoden ajan tahtotilana saada jätekkukon lajitteluasema pois kunnan satama-alueelta. Kunta on ehdottanut jo aiemmin lajitteluaseman siirtämistä sille varatulle paikalle taajama-alueella. Suunnitellun alueen kenttärakennetta ei ole vielä rakennettu loppuun. Alueella on myös voimassa oleva ympäristölupa.

Kaavin kunta esittää, että kuntakeskuksessa säilytetään kiinteä lajitteluasema ja se sijoitetaan uudelleen esimerkiksi em. kunnan osoittamaan paikkaan. Aseman aukioloaikojen pidentämistä tai tihentämistä voisi mahdollisuuksien mukaan harkita. Koska kunnan väkimäärä moninkertaistuu kesäaikana vapaa-ajan asumisen myötä, ehdotetaan haja-asutus alueille säännöllisesti kiertävää lajitteluasemaa kesälomakautena.

Konneveden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

31.3.2023

Konneveden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on tutustunut Savo-Pielisen jätelautakunnan jätepolitiikan ohjelman luonnokseen ja lausuntona toteaa, että kunnille suunnattujen toimenpiteiden käytännön toteutuksen jalkauttamista kuntien toimintaan voisi helpottaa ohjelman eri vastuutahojen välisellä yhteistyöryhmällä. Ohjelman mukaisten, tehtyjen toimenpiteiden seurantaan varten olisi hyvä muodostaa kunnille ohjeet riittävän raportoinnin toteuttamisen tueksi. Ympäristönsuojeluviranomainen pyrkii huomioimaan ja edistämään jätepolitiikan ohjelman toimenpiteitä osana normaalia valvontaa ja vireilletulevien asioiden käsittelyn yhteydessä. Lisäksi kunnassa voidaan edistää ohjelman käytänteiden toteutumista resursseista riippuen myös toimialakohtaisilla jätelain mukaisilla valvontakampanjoilla.

Kuopion kaupunki, kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus 27.03.2023 § 103

On erinomaista, että vuonna 2003 aloitettuja jätepolitiikkaohjelmia tehdään omaan aikaansa ja tulevaisuuteen luotaaviksi, ja näin luodaan perustaa yhteisymmärrykselle ja vakaampaa pohjaa kaikille toimijoille.

Jätepolitiikan ohjelman valmistelutyö on ollut kiitettävän laajaa, mukana ollut oltu tahoja hyvin eri puolilta toimijakenttää, nuoria ja tulevaisuutta unohtamatta. Työssä onkin noussut esille useita vartenotettavia näkökantoja lakisääteisten velvollisuuksien rinnalle. Näin on saatu aikaan ymmärrettävä visio, johon kaikkien on helppo liittyä, sekä ajassa olevat ja tulevaisuuteen suuntautuvat tavoitteet ja toimenpiteet, joihin voi sitoutua.

Jätepolitiikan seurantar ryhmän perustaminen on erinomainen toimi. Tavoitteisiin pääsemisen toimenpiteet kohdistuvat tässä jätepolitiikkaohjelmassa jonkin verran laajemminkin jätteenohjauksen ja kiertotalouteen kunnan alueella kuin vain pelkän kunnan vastuulla olevan, lähinnä asukasjätehuollon osalta.

Vastuiden osalta jako on pääasiassa määritelty kunnille ja yhtiölle. Jätehuollon viranomaisella ja kuntien rakennusvalvonnoilla ja ympäristönsuojeluviranomaisilla on myös jaettu vastuuta.

Asiakkaisiin kohdistetut toimenpiteet ovat pääasiassa vastuutettu Jättekukolle. Toimivan ja asiakkaita innostavan palveluverkoston kehittäminen, asiakkaiden osallistaminen viestinnän keinoin ovat Jättekukolle tuttuja vastuita. Jättekukko on tunnettu hyvästä palvelustaan ja motivoituneesta henkilöstöstään. Toimenpiteet ovat yhtiölle sopivan haastavia ja helposti seurattavia.

Kunnille suunnattuja toimenpiteitä on paljon ja kuntaorganisaation muuttumisen ja "siiloutumisen" vuoksi tehtävät ovat haastavia, jollei niitä jatkovastuuteta kaupungin johdon turvin, jotta kaikki kaupungin hallinnon alla toimijat saadaan tehokkaasti mukaan, esimerkiksi alkaen maankäytön suunnittelusta elinkeinojen edistämiseen ja alan yritysten yhteistyöhön. Rakentamisen - niin maarakentamisen kuin rakennusten yhteydessä - jo suunnittelijat, tilaajat, tilatun palvelun tuottajat, rakennusvalvonta ovat avainasemassa. Käyttökelpoisten materiaalien ja tavaroiden käytön tulisi neitseellisen materiaalin rinnalla olla jatkossa erilaisten hankkeiden ja hankintojen suunnitteluvaiheessa arkipäivää. Kaupungin tulisi myös ohjeistaa ohjauksella olevia organisaatioita samalla tavalla, jotta yhteistyö toimijoiden kanssa olisi hedelmällistä.

Lisäksi tarvitaan myös rohkeutta etsiä ja kokeilla uusia toimintatapoja, jotka monesti paljastuvat aikaisempia toimintatapoja kaikin tavoin edullisimmiksi. Mikäli ohjelman toimenpiteissä päästään tavoitteisiin, yhteistyön tehostaminen sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan panostaminen tulee

tukemaan eri toimijoiden toimintaa kiertotalouden edistämiseksi. Lisäksi positiivisia vaikutuksia voi olla esimerkiksi erityisesti sellaisten yritysten toimintaan, joissa panostetaan jätteiden synnyn ehkäisyyn ja materiaalien uudelleenkäyttöön, jos kaupunki huomioi laajasti nämä asiat toiminnoissaan ja hankinnoissaan.

Jätepoliittinen ohjelma toteuttaa varsin täsmällisesti kaupungin omaa resurssiviisauden strategiaa.

Lieksan kaupunki, kaupunginhallitus

20.3.2023 § 100

Jätepoliittinen ohjelma on laadittu laajassa yhteistyössä, ja asiassa on kuunneltu monia eri tahoja. Lieksasta on asukkaiden lisäksi ollut mukana suunnittelussa niin luottamushenkilöitä kuin viranhaltijoitakin. Savo-Pielisen jätelautakunta on koonnut suunnittelun pohjalta hyvän paketin. Edelliseen jätepoliittiseen ohjelmaan verrattuna ohjelmaa on tiivistetty ja se on helppo lukuisempi. Toimenpiteet eivät myöskään ole luonnoksessa niin yksityiskohtaiset, vaan on annettu tilaa myös kuntien omalle luovuudelle sekä mahdollisuudelle soveltaa toimenpiteitä omien käytäntöjen mukaisesti.

Lieksassa, kuten muissakin pitkien etäisyyksien kunnissa, on kiinnitettävä erityistä huomiota palveluiden saavutettavuuteen. Jos palvelut eivät ole helposti saavutettavia tai palvelupisteeseen on pitkä etäisyys, tavoitteet eivät tule toteutumaan. Konkreettinen olemassa oleva esimerkki heikosti jätepoliittisen ohjelman sisältöä edistävästä tavasta on tekstiilinkierrätyksen toteuttaminen Pielisen Karjalan alueella. Lieksalaisten käytettävissä oleva lähin kierrätyspiste sijaitsee Nurmeksessa. On selvää, etteivät lieksalaiset tule viemään kierrätettäviä materiaaleja lähes 60 kilometrin päähän Nurmekseen. Ne tulevat menemään edelleen sekajätteisiin. Jätepoliittiseen ohjelmaan tulisi lisätä selkeästi kirjaus siitä, että ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi kiinnitetään myös erityistä huomiota palveluiden saavutettavuuteen harvan asutuksen ja pitkien etäisyyksien alueilla.

Jätteen sekä ruokahävikin määrän vähentämiseen liittyvät tavoitteet kunnan toiminnassa ovat kannatettavia. Seurannan tulee olla kuitenkin mahdollisimman helppoa, visuaalista ja kannustavaa. Jätteen määrän seurannassa voitaisiin hyödyntää Jätekuoron kunnille tarjoamaa raportointipalvelua, jonne voisi ajatella myös liitettävän mahdollisesti ruokahävikin seurannan.

Edellinen ohjelma ei kaikkien kuntien osalta toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Nyt ohjelmaan on lisätty ohjelmakauden aikainen seuranta seurantaryhmineen. Lisäksi voidaan käynnistää yhteishanke, jonka avulla jätepoliittisen ohjelman toimenpiteet saadaan vietyä kuntien toimintaan. Nämä esitetyt toimenpiteet ovat erittäin kannatettavia.

Lieksan kaupunki kiinnittää ohjelmassa huomiota siihen, että kehittyvät ja kasvavat matkailukohteet huomioitaisiin jätepoliittisessa ohjelmassa. Matkailukohteiden kausivaihtelut ovat huomattavia, minkä takia jätteiden kierrätyksen ja keräämisen olisi pystyttävä joustamaan tarvittaessa sen mukaisesti. Toisaalta jätteiden kertyminen ei ole aivan samanlaista koostumukseltaan kuin tavallisilla asuinalueilla. Vastuullisen matkailun merkityksen korostuessa matkailukohteiden jätteiden kierrätyksen ja keräyksen toteuttaminen on myös elinkeinopoliittinen kysymys. Lieksan kaupungin alueella erityisesti Kolin alue ja mahdollisesti Ruunaan alue ovat merkittävästi kehittyvässä, minkä takia Lieksan kaupunki kiinnittää asiaan erityistä huomiota.

Lieksan kaupunki kannattaa Savo-Pielisen jätelautakunnan yhteistoiminta-alueen kuntien yhteistä jätepoliittista ohjelmaa sekä siihen asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä, mutta pyytää ohjelman jatkovalmistelussa kiinnitettävän huomiota esityslistan tekstissä esitettyihin asioihin.

Lieksan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

31.3.2023

Lieksan kaupunginhallitus on antanut Lieksan kaupungin lausunnon jätepoliittisen ohjelman luonnokseen 20.3.2023 § 100. Lieksan kaupungin ympäristönsuojelu yhtyy kaupunginhallituksen lausuntoon, eikä anna asiasta erillistä lausuntoa.

Outokummun kaupunki, rakennus- ja ympäristöjaosto

Rakympj 01.03.2023 § 8

Outokummun kaupungin rakennus- ja ympäristöjaosto päättää esittää seuraavan lausunnon koskien Savo-Pielisen jätelautakunnan jätepoliittisen ohjelman 2030 luonnoksesta: Savo-Pielisen jätepoliittinen ohjelma 2030 luonnos on kunnan näkökulmasta kattava ja antaa hyvän käsityksen alueen jätehuollon visioista, tavoitteista ja toimenpiteistä ohjelmakaudelle. Kunnalle asetetut vastuut toimenpiteiden toteuttamiseksi ovat selkeitä, toteutettavissa olevia ja toimenpiteet ovat helposti seurattavia tai mitattavia.

Outokummun kaupungin ympäristönsuojelun viranomainen haluaa korostaa neuvonnan ja valistuksen tärkeyttä jätehuollossa, jotta tieto tavoittaa asukkaat helposti ja ymmärrettävässä muodossa. Neuvonta ja tiedotus on perusta monen jätehuoltopoliittisen ohjelman tavoitteen toteutumiselle, on sitten kyseessä jätteen määrän vähentäminen, kierrätyskelpoisen jättemateriaalin kierrätys tai ymmärrys jätemaksujen ohjausvaikutuksesta.

Pieksämäen kaupunki, tekninen toimi

28.3.2023

Tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä seuranta on määritelty hyvin kattavasti ohjelmaluonnoksessa. Erityistä huomiota kannattaa kiinnittää suunnitelmien täytäntöönpanoon.

Meillä Pieksämäen kaupungin teknisessä toimessa pyritään kiinnittämään huomiota tällä hetkellä varsinkin purku-urakoiden kanssa siihen, että pystytäänkö jotain materiaaleja hyödyntämään lähistöllä, ettei kaikkea aina oltaisi kuljettamassa suoraan loppusijoitukseen jätelaitokselle. Tämä kaikki tietysti sen puitteissa, että ensin otetaan tarvittavat näytteet ja todetaan materiaalit puhtaiksi ja käyttökelpoiseksi hyödyntämiseen muualla. Ohjelmaluonnoksessa oli tästäkin aiheesta mainintaa.

Olemme hakemassa lupia kahdelle uudelle meluvallille tällä hetkellä ja niiden yhteydessä monet puhuvat aina jätteiden hyödyntämisestä vallissa. Tätä jäte-sanankäyttöä me olemme pyrkineet välttämään, koska kyse ei ole jätteiden hyödyntämisestä vaan juurikin tämä ohjelmaluonnoksessa mainittu uusiomateriaalien käyttö.

Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

31.3.2023

Rautalammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on tutustunut Savo-Pielisen jätelautakunnan jätepoliittisen ohjelman luonnokseen ja lausuntona totean, että kunnille suunnattujen toimenpiteiden käytännön toteutuksen jalkauttamista kuntien toimintaan voisi helpottaa ohjelman eri vastuutahojen välisellä yhteistyöryhmällä. Ohjelman mukaisten, tehtyjen toimenpiteiden seuranta varten olisi hyvä muodostaa kunnille ohjeet riittävän raportoinnin toteuttamisen tueksi. Ympäristönsuojeluviranomainen pyrkii huomioimaan ja edistämään jätepoliittisen ohjelman toimenpiteitä osana normaalia valvontaa ja vireilletulevien asioiden käsittelyn yhteydessä. Lisäksi

kunnassa voidaan edistää ohjelman käytänteiden toteutumista resursseista riippuen myös toimialakohtaisilla jätelain mukaisilla valvontakampanjoilla.

Siilinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Viranomaislautakunta 21.03.2023 § 10

Siilinjärven viranomaislautakunta toteaa kuntien jätepoliittisen ohjelman luonnoksesta lausuntonaan seuraavaa:

Viranomaislautakunta katsoo, että ohjelmassa esitetyt tavoitteet ovat vastuullisen kuluttamisen ja jätteen synnyn vähentämisen, kierrätystavoitteiden edistämisen sekä asiakas- ja ympäristölähtöisten jätehuoltopalvelujen kannalta hyvin perusteltuja. Tavoitteet ovat samalla edistämässä kuntien työtä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Vuoteen 2030 ohjelmassa kolmelle asiakokonaisuudelle esitetyt tavoitetasot ovat huomattavan haastavia (mm. kotitalouksissa syntyvän jätemäärän vähentäminen) ja vaativat ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden mahdollisimman täysimääräisiä toteuttamista.

Ohjelman valmistelu on tehty yhteistyössä kunnallisen jätehuollon toimijoiden kesken ja valmistelussa on kuultu kuntalaisia ja keskeisiä sidosryhmiä laaja-alaisesti. Ohjelman sisältöä on tiivistetty verrattuna aikaisempiin ohjelmiin. Pääpaino on yhteisten tavoitteiden ja niihin liittyvien toimenpiteiden esittämisessä. Viranomaislautakunta toteaa, että ohjelman valmisteluprosessi on ollut hyvin toimivaa ja osallistavaa ja ohjelman sisällön esitysmuoto on selkeä.

Hyvin toimivan ja vastuullisen kunnallisen jätehuollon toteuttaminen vaatii hyvää yhteistyötä kunnallisten jätehuollon toimijoiden (kunnat, kunnallinen jätehuolto-yhtiö, kuntien jätelautakunta ja valvontaviranomaiset) kesken sekä myös kotitalouksien jätehuollon järjestämisessä mukana olevien tuottajayhteisöjen kanssa. Kunnallisten toimijoiden välinen yhteistoiminta on jätelautakunnan/Jätekukon toimialueella hyvin vakiintunutta ja toimivaa. Yhteistyötä pitää edelleen kehittää tuottajayhteisöjen sekä jätehuollon muiden toimijoiden ja tutkimuksen suuntaan. Viranomaislautakunta toteaa, että hyvä yhteistyö jätehuollon eri toimijoiden kesken on edellytys jätepoliittisessa ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden tekemiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyön kehittämisessä voisi olla käytännön muotona esimerkiksi kuntien yhteinen hanke tai hankkeet, joihin viitataan ohjelman seurantakappaleessa. Yhteishankkeilla voitaisiin edistää, toteuttaa ja seurata erityisesti kuntien vastuulle ohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja toimenpiteitä. Jätelautakunnan alueella on 15 kuntaa. Kuntien vastuulla on ohjelmaluonnoksessa paljon toimenpiteitä ja vain osalla kunnista on resursseja yksinään niitä toteuttaa. Hanketyöhön voisi olla mahdollista saada myös tukirahoitusta. Ohjelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi kunnille esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen tulee olla laaja-alaista.

Ohjelman vaikutusarvioinnissa on esitetty laadullinen arviointi kuntalaisiin, ympäristöön ja ilmastoon, kuntien talouteen ja henkilöstöön sekä yrityksiin. Arviointi on tehty tiivistetysti, mutta lautakunta katsoo arvion olevan kuitenkin pääosin riittävä. Vaikutuksissa kuntien talouteen ja henkilöstöön olisi hyvä tuoda selkeämmin esille, että kunnille esitettyjen toimenpiteiden täysimääräinen toteuttaminen vaatii jonkin verran sekä henkilö- että rahallisia resursseja. Arvioinnissa on oikein todettu, että tavoitteiden saavuttamisesta voi kuitenkin syntyä pitkällä aikavälillä kustannussäästöjä.

Huomiot ohjelmassa esitetyistä tavoitteisesta ja toimenpiteistä:

- jätepoliittisen ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden vieminen kuntastrategiaan ja edelleen kuntien normaaliin talouden ja toiminnan suunnitteluun sekä seurantaan on oleellisen tärkeää ohjelman toteuttamisen kannalta.
- hankintatoimi on keskeisessä asemassa kuntien kiertotalous- ja resurssiviisaustyössä ja kulutuksen vähentämisessä. Kuntien hankintojen edelleen kehittäminen esitettyjen toimenpiteiden mukaisesti on huomattavan tärkeää.
- kuntien pitää toimia kiertotalouden edistäjänä ja toteuttajana hyvänä esimerkkinä niin kotitalouksille kuin yrityksillekin ja luoda mahdollisuuksia kiertotalouden yritystoiminnalle
- kunnissa puretaan huomattavan paljon tulevana vuosina kuntien omaa rakennuskantaa. Kuntien pitää toimia esimerkillisesti purkuosien ja materiaalien kierrätyksessä, joten ohjelmassa tähän esitetyt toimenpiteet ovat hyvin perusteltuja
- kotitalouksien lajittelun ja kierrätyksen tehostamisessa tarvitaan tutkimusta ja kehitystyötä, jotta lajittelu ja kierrätys on vaivatonta ja osa sujuvaa arkea. Ohjelmassa tähän asiakokonaisuuteen kuuluvat toimenpiteet ovat tärkeitä tavoitteiden toteuttamiseksi.

Tervon kunta, kunnanhallitus

Khall. 28.3.2023 § 64

Tervon kunnanhallitus esittää lausuntonaan luonnokseen jätepoliittiseksi ohjelmaksi vuoteen 2030 seuraavaa:

Jätteettömyys ja vastuullinen kuluttaminen on kokonaisuutena kunnianhimoinen ja kannatettava. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi esitetyissä toimenpiteissä korostuu myös kunnalle osoitettuna vastuuna yleisenä tavoitteena jätteen määrän väheneminen, kierrätyksen korostaminen ja tiedotuksen lisääminen. Tätä voidaan pitää tarpeellisena ja hyvänä päämääränä, mutta on huomioitava, että jätelautakuntaan kuuluvilla kunnilla on käytössään erisuuruisia resursseja ja toiminnan volyymeja.

Kattava materiaalien kierto ja korkea kierrätysaste kokonaisuudessa korostuu alan toimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen, jota voidaan pitää tarpeellisena ja hyvänä tavoitteena.

Asiakas- ja ympäristölähtöiset jätehuoltopalvelut kokonaisuudessa on yksi ydintekijä siinä, miten kiertotaloutta voidaan kokonaisuudessa edistää. Oletettavaa on, että ilman saavutettavaa palveluverkostoa jätteiden ja kierrätysmateriaalien asianmukainen jatkokäsittely jätelautakunnan alueella olevissa harvaan asutuissa kunnissa ei voi toteutua halutulla tavalla.

Tämän vuoksi palveluverkostossa tulee huomioida myös toiminta-alueen pienimmät kunnat, eikä toimintoja tule keskittää toiminta-alueen suurimpien kuntien alueille. Lisäksi Jättekukon palveluissa tulee jatkossakin huomioida saavutettavuuden näkökulma myös muunkin asiakaspalvelun näkökulmasta. Etenkin kaupunkikeskittymien ulkopuolella väestö on ikääntyneempää ja itsepalvelun sekä digitaalisten ratkaisujen ohella perinteisemmät asiakaspalvelun muodot, kuten puhelin ja henkilökohtainen neuvonta on jatkossakin oltava saatavissa.

Tervon ja Vesannon kuntien ympäristönsuojeluviranomainen, Nilakan ympäristölautakunta

Ymp.Itk 30.3.2023 § 15

Ympäristölautakunta lausuu, että jätepoliittisen ohjelman tarkoitus tehostaa jätelain (646/2011) 8 §:n mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista on kannatettava. Jätepoliittinen ohjelma antaa suuntaviivat ja konkreettiset askelmerkit kestävämmälle tulevaisuudelle. Lisäksi realiteetit on otettu luonnoksessa huomioon siten, että monet esitetyistä toimenpiteistä ovat jo olleet kuntatasolla käytössä. Tästä huolimatta kasvunmahdollisuus on edelleen olemassa.

Lisäksi lausunnolla halutaan tuoda esille, että Tervon ja Vesannon kuntien jäteasemapalvelu on ollut kuntalaisille tärkeä ja sen toivotaan tulevaisuudessakin pysyvän elinvoimaisena.

Tuusniemen kunta, tekninen lautakunta ja kunnanhallitus

Tekn.Itk 14.03.2023 § 33

KH 30.3.2023 § 58

Tuusniemen tekninen lautakunta jakaa ohjelman vision, "arjen kiertotalous toteutuu alueella ympäristöä kunnioittaen yhteistyön ja asukkaiden tarpeita palvelevan jätehuollon voimalla" ja kannattaa ohjelman tavoitteisiin ja konkreettisiin toimenpiteisiin pyrkimistä, joita ovat:

- Jätteenkäyttö ja vastuullinen kuluttaminen.
- Kattava materiaalien kierto ja korkea kierrätysaste.
- Asiakas- ja ympäristölähtöiset jätehuoltopalvelut.

Savo-Pielisen jätelautakunnan alueen kunnat ovat heterogeeninen joukko ja niiden väestörakenteessa, asukastiheydessä ja osin palveluiden tarpeessa esiintyy isoja eroja. Lisäksi alueen pienissä kunnissa voi olla tilanne, jossa asukasluku kaksinkertaistuu kesällä, kesäasukkaiden saapuessa vapaa-ajanasunnoilleen. Tuusniemen tekninen lautakunta pyytää, että jätepoliittisessa ohjelmassa otetaan huomioon alueen kuntien erilaiset tilanteet ja toivoo, että myös harvaan asutuille alueille suunnataan riittävästi resursseja, jotta ohjelman tavoitteet täytyvät koko jätelautakunnan toiminta-alueella.

Etelä-Savon ELY-keskus

28.3.2023

Jätepoliittinen ohjelma vuoteen 2030 -luonnos on suunnitelmallisesti ja laajasti osallistaen valmisteltu kunnallisen jätehuollon kehittämisen asiakirja. Asiakokonaisuudet ovat hyvin perusteltuja. Ohjelman sisältö tukee hyvin Valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteita.

Etelä-Savon ELY-keskus näkee tärkeänä, että myös jätepoliittisen ohjelman hyväksymisen jälkeen toimijoiden väliset yhteistyöverkostot ja vuoropuhelu ovat tiiviitä toimenpiteiden toteutumisen edistämiseksi. Tavoitteet ovat läpileikkaavia kuntasektorilla ja erityisesti kattavan materiaalien kierron ja korkean kierrätysasteen tavoitteet kunnianhimoisia. Hyvä jos voidaan resurssoida aihepiireittäin neuvonta- ja seurantavastaavia, kuten rakennus- ja purkutoimintaan liittyen.

Etelä-Savon ELY-keskus esittää, että jätepoliittisen ohjelman seurantaryhmässä olisi ELY-keskuksista ainakin yksi edustaja ja varajäsen. Seurannassa tulee myös käydä läpi yhteydet valtakunnallisen jätesuunnitelman sisältöön, suunnitelmiin kytkeytyviin kiertotalouden strategisiin ohjelmiin ja jätehuollon alueelliseen yhteistyöryhmätöihin. Asiakokonaisuuksiin liittyvät jätelain muutokset ja valtakunnallisen indikaattorityön tulokset tulee huomioida ja mahdollisuuksien mukaan päivittää jätepoliittiseen ohjelmaan ja seurantaan.

Ohjelmaluonnoksen tavoitteet vastaavat ja toteuttavat hyvin jätelainsäädännön ja valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteita. Ohjelmaluonnoksessa on jo varsin konkreettisiakin kirjauksia tarvittavista toimenpiteistä, mikä helpottaa ohjelman toimeenpanoa. Ulkoisesti ohjelmaluonnos on mukavasti rakennettu: se on selkeä, kansantajuinen ja sopivasti jäsennelty eikä liian pitkä niidenkään luettavaksi, joiden ensisijainen kiinnostuksen kohde ei ole kierrätystavoitteiden täyttyminen tai jätehuolto ylipäätään.

Tavoitteisiin pääsemiseksi ELY-keskuksen käsityksen mukaan olennaista on saada kuntien ja näiden laitosten, koulujen ja muiden tahojen, joita ohjelma koskee, johto ja muut päättäjät sitoutumaan tavoitteisiin ja jalkauttamaan ja sitouttamaan ohjelman toteutus organisaatioissaan kattavasti työyhteisöjen kaikkiin jäseniin. Meillä jäteasioiden kanssa päivittäin työskentelevillä tavoitteet ovat useimmiten kirkkana mielessä, mutta toimenpiteitä oman työnsä ohessa käytännössä toteuttaville tulisi saada riittävä johdon ohjaus ja tuki ohjelman täytäntöönpanoon.

Esimerkiksi päiväkodeissa ja kouluissa ruokahävikkiä ei saada kampanjoilla pienennettyä, vaan olennainen ja pysyvä muutos saadaan aikaan vain, jos kaikki ruokailua valvovat opettajat ja ohjaajat puuttuvat säännönmukaisesti liikaa otettuun ruokaan. Vastaavalla läpileikkaavalla sitouttamisella vaikkapa rakentamisen hankinnoissa tulisi säännönmukaisesti selvittää ja huomioida valintaperusteissa mm. rakennusosien pitkäikäisyys, korjattavuus, uudelleenkäytettävyys ja kierrätettävyys sekä jätteiden hyödyntäminen rakentamisessa. Toki pitkäikäisyys tekee haastavaksi käytöstä poistamisen aikaisen kierrätettävyyden tai uudelleenkäytön arvioinnin, mutta olennaista on kestävyyttä tukevan ajatusmallin tuominen normaaliksi käytännöksi hankinnoissa.

Lisäksi ELY-keskuksella oli joitakin huomioita ohjelmaluonnoksen yksittäisiin kohtiin.

Kohdan 5.2 yhtenä toimenpiteenä oli sen edistäminen, että jätteiden lajittelu huomioidaan asuntotuotannossa. Toimenpide on varsin kannatettava. Kuitenkin asunnot ovat pitkäikäisiä ja asuntokanta siten uusiutuu hitaasti. Tehokkaampaa tai nopeammin vaikuttavampaa voisi olla, jos olemassa olevien asuntojen jäteastiatilan varusteluun saataisiin parannuksia. Voisiko esimerkiksi taloyhtiöitä houkuttaa parantamaan asuntojen jätehuoltovarustusta avustamalla neuvonnassa, yhteishankinnoilla tms.

Sivulla 12 mittarina on hieman ristiriitainen ilmaisu "uudelleenkäytetty jätemäärä", kun uudelleenkäytössä ei ole vielä syntynyt jätettä. Asian voisi ilmaista vaikka "kierrätetty jätemäärä/uudelleen käytetyt materiaalit" tai muuten vastaavasti sen mukaan kuin toimenpiteiden toteutumista oli kyseisessä kohdassa tarkoitus seurata.

Kohdan 5.3 tavoitteena on, että jätehuolto toteutuu hiilineutraalisti vuoteen 2030 mennessä. Seurannassa viitattiin toteutettuihin kokeiluihin tai selvityksiin. Voisi harkita, olisiko hiilineutraaliuden saavuttamiselle tai hiilijalanjäljen seurannalle jokin konkreettisempi mittari.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus lausuu jätepoliittisen ohjelman luonnoksesta seuraavaa:

Savo-Pielisen jätelautakunta ja Jätekuikko Oy toimivat 15 kunnan alueella vastaten alueellaan kuntien vastuulle kuuluvasta jätehuollosta. ELY-keskus näkee tärkeänä ja hyvänä, että alueelle on laadittu yhteinen jätepoliittinen ohjelma, jossa kunnat yhteisesti asettavat linjaukset jätehuollon kehittämiseksi alueella. Yhteistä tahtotilaa ja tekemistä tarvitaan nyt, kun jätelainsäädäntö on muuttunut ja mm. tiukat kierrätystavoitteet tuleville vuosille on määritetty. Jätepoliittisen ohjelman myötä kunnat sitoutuvat yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin ja näin ollen alueella saadaan parhaiten edistettyä ohjelmaluonnoksessa mainitusti mm. valtakunnallisen jätesuunnitelman tahtotilan saavuttamista paikallisesti, kiertotalouden toteutumista sekä lainsäädännön asettamien kierrätystavoitteiden saavuttamista.

Jätepoliittisen ohjelman valmistelussa lähtökohtina olivat tulevaisuusajattelu ja eri toimijoiden laaja osallistaminen. Ohjelmaa valmisteltiin mm. tulevaisuustyöpajoissa, joista yhteen myös Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen edustaja osallistui. Tulevaisuustyöpaja oli mielenkiintoinen, ajatuksia herättävä ja aikaisempaa erilainen tapa käsitellä jätepoliittista ohjelmaa. ELY-keskus pitää tällaista uutta ja erilaista valmistelutapaa innovatiivisena ja positiivisena lähestymistapana ja näkee, että jo työpajoilla pyrittiin saavuttamaan eri toimijoiden osallistaminen ohjelmatyön valmisteluun. Kun eri sidosryhmät ovat päässeet vaikuttamaan jätepoliittiseen ohjelman sisältöön jo sen valmistelun alusta asti, luultavasti ohjelmaan myös sitoudutaan paremmin.

Jätepoliittisen ohjelman visiota toteutetaan kolmen asiakokonaisuuden alle koottujen tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. ELY-keskus toteaa yleisesti, että ohjelmassa on kunkin asiakokonaisuuden alle selkeästi määritetty tavoite ja siihen liittyviä konkreettisia, vaikkakin kunnianhimoisia toimenpiteitä vastuutahoineen ja seurantatoimineen.

Jätteen määrän vähentämiseen liittyvissä toimenpiteissä on mainittu yhtenä kohtana lainaus-, vuokraus- ja uudelleenkäyttötoiminnan edellytysten edistäminen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kirjastot toimivat melko laajasti nykyään jo muidenkin kuin kirjojen lainaajana. Kirjastoista on mahdollista lainata mm. urheiluvälineitä, kausikortteja, soittimia, erilaisia mittareita yms. Pohjois-Karjalan ELY-keskusta jää kiinnostamaan, onko jätepoliittisen ohjelman seurantaindikaattoreita mietittäessä pohdittu kirjastojen roolia tarjota kuntalaisille matalan kynnyksen palveluna myös tavaroiden yms. lainaamista. Onko kuntalaiset tietoisia kirjastoista lainattavista tavaroista tai muista palveluista ja voisiko tätä tietoisuutta lisätä ja sitä kautta vaikuttaa, että ihmiset oppisivat käyttämään myös erilaisten tavaroiden osalta lainauspalveluja nykyistä enemmän? (Seuranta: Toteutetut toimenpiteet tuotteiden uudelleenkäytön ja lainaamisen edistämiseksi).

Kattavaan materiaalien kiertoon ja korkeaan kierrätysasteeseen tähtäävissä toimenpiteissä ELY-keskus näkee erittäin tärkeänä ja keskeisinä toimenpiteinä rakennus- ja purkutoiminnan käyttökelpoisten materiaalien kierron sekä toimivan valvonnan kiertotalouden toteutumisen tukemiseksi. Kattavalla jätehuoltosuunnitelmalla voidaan rakennus- ja purkukohteissa ohjata materiaaleja uudelleenkäyttöön, mutta myös tehostaa lajittelua ja kierrätysastetta, kun tarvittavat seikat rakennus- ja purkujätteen lajittelun toteuttamiseksi otetaan jo suunnitteluvaiheessa riittävän tarkasti huomioon. Näihin mietityt resurssit, kuten jätevästäävä rakennus- ja purkuurakoissa, ELY-keskus näkee erittäin tervetulleina.

Asiakas- ja ympäristölähtöiset jätehuoltopalvelut asiakokonaisuudessa näkyy vahvasti Savo-Pielisen jätelautakunnan ja Jätekuon toiminnan aktiivisuus. Asiakkaita halutaan osallistaa ja kuunnella sekä motivoida huomioimaan jäteasiat arjessaan. ELY-keskus pitää myös yhtenä avaintekijänä tulevaisuuden jätehuollon toimivuudelle sen, että Jätekuo tekee jatkuvasti erilaisia kokeiluja ja hakee ratkaisuja uudenlaisten palvelujen tarjoamiseksi asiakkailleen.

Ohjelman seurannasta on määritetty, että vastuutahoilta kerätään vuosittain seurantaan varten tarpeellisia tietoja ohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumisesta. Kerätyistä tiedoista koostetaan yhteenveto, josta raportoidaan kuntiin. ELY-keskus ehdottaa, että vuosittain koostettu yhteenveto toimitettaisiin tiedoksi myös toimialueen ELY-keskuksille. ELY-keskukset voisivat hyödyntää vuosiyhteenvetoon tietoja osana jätelain 88 §:n mukaisten alueellisten yhteistyöryhmien toiminnassa ainakin siltä osin kuin valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanon toteutumisesta alueella raportoidaan ympäristöministeriölle.

Kokonaisuutena ELY-keskus arvioi nyt luonnosvaiheessa olevan jätepoliittisen ohjelman vuoteen 2030 olevan laadittu kattavasti ja siten, että sillä tavoitellaan laajasti siirtymistä kiertotalouteen sekä tuetaan valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteita Savo-Pielisen alueella.

Pohjois-Savon ELY-keskus

29.3.2023

Pohjois-Savon ELY-keskus on tutustunut jätepoliittisen ohjelman luonnokseen ja lausuu siitä seuraavaa:

Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että jätepoliittisen ohjelman päivittäminen on tärkeä ja ajankohtainen asia. Jätepoliittisen ohjelman luonnos tukee vuonna 2021 voimaan tulleen jätelainuudistuksen (714/2021) kansallisia tavoitteita, joilla edistetään kiertotaloutta ja luonnonvarojen kestävästä käytöstä, vähennetään jätteiden määrää ja haitallisuutta, ehkäistään jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle sekä varmistetaan toimiva jätehuolto. Ohjelmaluonnos tukee myös valtioneuvoston hyväksymässä valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa vuoteen 2027 asetettuja tavoitteita jätemäärien kasvun hillitsemisestä ja kierrätyksen kasvattamisesta sekä materiaalikiertojen turvallisuuden edistämisestä. Lisäksi ohjelmaluonnos vastaa Pohjois-Savon ilmastotiekartassa asetettuihin maakunnallisiin ilmasto- ja kiertotaloustavoitteisiin.

Lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa, että ohjelmaluonnos itsessään on rakenteeltaan selkeä. Yhteisten alueellisten jätehuollon ja kiertotalouden linjausten toimeenpanon edistämiseksi on hyvä, että luonnoksessa kuvatut jätehuollon kehittämisen tavoitteet, vaadittavat toimenpiteet sekä toimijoiden välinen vastuunjako on määritelty. Jatkossa jätepoliittisen ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden implementointiin osaksi mm. kuntien strategisia asiakirjoja on kuitenkin huolehdittava, jotta asetetut tavoitteet toteutuvat. Lisäksi on hyvä, että luonnoksessa on määritelty seurantaindikaattoreita toimenpiteiden etenemisen seurantaan. Seurantaindikaattoreiden laatuun tulee kiinnittää huomiota, jotta niiden avulla saadaan aidosti tietoa ohjelmaluonnoksen tavoitteiden toteutumisesta sekä kehitystarpeista eri vastuutahojen osalta. Tiiviillä sidosryhmäyhteistyöllä, viestinnällä ja tiedottamisella ennalta ehkäistään tehokkaasti jätteen syntymistä ja jätteiden haittavaikutuksia.

Jätepoliittisen ohjelman luonnoksessa ehdotettujen toimenpiteiden osalta Pohjois-Savon ELY-keskus lausuu lisäksi seuraavaa.

Saavutettava palveluverkosto: Poistettuja tekstiilejä kerätään keskeisimmissä kauppakeskittymissä

Uuden jäteasetuksen mukaan kunnan on järjestettävä asumisesta syntyvän tekstiilijätteen vastaanotto alueellisilla vastaanottopisteitä viimeistään 1.1.2023. Tekstiilikeräyksen järjestämisen osalta jätepoliittisessa ohjelman luonnoksessa tulee huomioida jätedirektiivistä ja kansallisesta jätelainsäädännöstä tulevat vaatimukset ja pohtia olisiko kauppakeskittymien keräyspisteiden lisäksi tarvetta laajemmalle tekstiilijätteiden keräysverkostolle kunnissa.

Roskaantumisen ehkäiseminen ja raportointivelvollisuus

Jätelainsäädännön yhtenä tavoitteena on ehkäistä roskaantumista. Jätepoliittisessa ohjelmassa tulee ottaa kantaa myös roskaantumisen ehkäisemiseen ja hoitamiseen. Myös eräistä muovituotteista aiheutuvaa roskaantumista ja muita ympäristöhaittoja pyritään vähentämään lainsäädännöllä entistä tehokkaammin. Eräiden muovituotteiden tuottajien osallistumista tuottajavastuuseen on laajennettu niin, että tuottajien on osallistuttava alueiden siivouskustannuksiin sekä mm. tupakkaroskisten hankintaan kunnissa. Asiaan liittyvät uudet raportointivelvollisuudet kustannuksista tulee liittää osaksi olemassa olevaa raportointia siirtymäaikojen puitteissa.

Mielipiteet

L&T Ympäristöpalvelut Oy

15.3.2023

L&T Ympäristöpalvelut Oy (jatkossa L&T) lausuu asiasta seuraavaa:

Esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet ovat kannatettavia, mutta niitä tulisi tarkentaa. Alla on esitetty alakohdittain ne asiat, joita tulisi mielestämme tarkentaa.

5.1 Jätteenkierto ja vastuullinen kuluttaminen

Vastuullisissa hankinnoissa korostetaan kiertotalousratkaisuja ja jätteen synnyn ehkäisyä tukevia hankintakriteerejä. Nämä kaikki ovat kannatettavia asioita. Tässä kohdassa olisi pitänyt ottaa mukaan myös muut vastuut, kuten taloudellinen vastuu ja toimintavarmuus. Hankintoja suunniteltaessa tulisi valintakriteereissä painottaa myös palveluntuottajan toimintavarmuutta, jotta ikäviltä yllätyksiltä vältyttäisiin ja jätehuolto toimisi saumattomasti.

5.2. Kattava materiaalin kierto ja korkea kierrätysaste

Yhteistyö, tutkimus ja kehittämistoiminnan osiossa olisi toivottavaa, että yhteistyötä toimialan yritysten kanssa olisi painotettu enemmän.

Kiertotalousliiketoiminta-osiossa jätekeskuksen kehittäminen olisi hyvä olla myös kunnan vastuulla, ei pelkästään Jätekeskuksen, jotta taattaisiin toiminnan tasapuolisuus kaikille sinne sijoittautumaan haluaville yrityksille.

Uusiomateriaalien käytön edistäminen osiossa käsitellään rakennus- ja purkumateriaalien kierrätettävyyden parantamista, joka on kannatettava asia. Tämä maininta jätepoliittisessa ohjelmassa on kuitenkin ristiriitainen sen kanssa, että johdannossa jätepoliittinen ohjelma rajattiin koskemaan vain kunnan vastuulle kuuluvia jätteitä. Rakennus- ja purkujätteet eivät ole kunnan vastuulle kuuluvia jätteitä kuin ainoastaan silloin kun niitä syntyy kotitalouden itse tekemissä, pienimuotoisissa remonteissa. Tällaisten jätteiden osuus koko rakennus- ja purkujättemäärästä on pieni.

5.3. Asiakas- ja ympäristölähtöiset jätehuoltopalvelut

Kyseisessä kohdassa tulisi tarkentaa mitä asiakkailla ja eri asiakasryhmillä tarkoitetaan.

Jätepoliittinen ohjelma koskee ainoastaan kuntavastuullista jätettä, joten tässä tulisi selvästi tuoda esille, että asiakkailla tarkoitetaan asukkaita ja kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvää jätettä eikä yritysten jätteitä.

Ohjelman vaikutukset

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon osiossa todetaan toimenpiteiden tähtäävän ympäristövastuulliseen jätehuoltoon. Myös tässä kohtaa, kuten myös aiemmin kohdassa 5.1, tulisi huomioida toimintavarmuus, joka on osa ympäristövastuullista jätehuoltoa.

Suomen Pakkaustuottajat Oy

10.3.2023

Suomen Pakkaustuottajat Oy on tutustunut Savo-Pielisen jätelautakunnan jätepoliittisen ohjelman luonnokseen ja lausuu seuraavaa:

Jätepoliittinen ohjelma huomioi selkeästi jätehuollon vastuun, joka on tärkeä osa onnistunutta kokonaisuutta. Tuottajayhteisönä Suomen Pakkaustuottajat Oy haluaa korostaa, että kuntien on varmistettava vastuullisissa hankinnoissa, että palvelun tuottajat ovat hoitaneet mahdolliset tuottajavastuunveloitteensa.

On huomioitava, että tavoitteen saavuttamiseksi alueella on vahvistettava vapaaehtoisia toimenpiteitä, jotka täydentävät jätelain ja -asetuksen velvoitteita. Lajittelun tehostamisen osalta toimenpiteet ovat tavoitteita tukevia. Kattava palveluverkosto on hyvin huomioitu vastaamaan kuntalaisten tarpeisiin. Lisäksi on hienoa, että ohjelmassa huomioidaan monikanavainen neuvonta ja viestintä. Neuvontaa ja viestintää on kohdistettava myös kuntasektorilla työskenteleville henkilöille lajittelun tehostamisen saavuttamiseksi.

Savo-Pielisen jätepoliittinen ohjelma on asiakokonaisuuksiltaan kiertotaloutta tukeva ja ympäristönäkökulmat huomioiva ohjelma, joka panostaa merkittävästi jätevirtojen kierrätyksen tehostamiseen.

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys (KLYY)

28.2.2023

Osallisuutemme: Yhdistyksemme KLYY on Suomen vanhin suomenkielinen luonnonsuojeluyhdistys, joka on koko yli 125-vuotisen toimintansa ajan kiinnittänyt huomionsa myös ympäristönsuojeluun, sillä monet ympäristön tilaa muuttavat ratkaisut vaikuttavat luontoon. Savo-Pielisen jätelautakunta toimii yhdistyksemme toiminta-alueella ja sen jäsen Jätekuukko kerää useimpien KLYYn jäsenten (n. 1500) jätteet. Luonnon ja ympäristön suojelejoina haluamme toiminnan olevan niin luontoa ja ilmastoa säästävää kuin mahdollista.

Yleistä: Pidämme hyvänä, että ohjelma on hyvin lyhyt ja tiivis. Ohjelma on myös kansantajuinen.

Yksityiskohtia: Jätehierarkia on kuvattu hyvin ja perusteltu jätelailalla, joten se on vankalla pohjalla.

Ohjelman kohtia 1 (jätteettömyys) ja 2 (kattava kierto ja korkea kierrätysaste) voisi myös perustella sillä, että meillä on vain yksi maapallo ja itse luontokin toimii aineen ja energian kierrätyksen avulla.

Ohjelman kohtana 3 on asiakas- ja ympäristölähtöiset jätehuoltopalvelut.

Pidämme hyvänä, että ne on yhdistetty ja luontoihmisinä monet meistä ajattelevat pikemminkin ympäristö- ja asiakaslähtöisiä jätehuoltopalveluita tässä järjestyksessä.

Tavoitteet on periaatteessa hyvin kuvattu. Tavoite on vähentää jätteitä vuodesta 2020 vuoteen 2030 tietty prosentti mutta on vielä päättämältä. Jätteiden vähentämiseksi on monia keinoja, joita ei tässä ole kuvattu.

Kierrätysasteen pitäisi olla 65 % vuonna 2030. Onko se tarpeeksi haasteellinen?

Rakentamisessa korostamme laatua. Kun rakennus tehdään hyvin ja sitä hoidetaan kunnolla, ratkaisu on myös taloudellisesti paras eikä turhia jätteitä synny. Hyvästä rakentamisesta esimerkkinä on Kuopion lyseon rakennus, jonka vanhin osa on vuodelta 1826. Siinä ei ole sisäilmaongelmia.

Kuopiossakin puretaan jopa 1980-luvulla rakennettuja rakennuksia, joita ei "kannata" korjata. Kyseessä on suuri luonnonvarojen tuhlaus ja turha jätteiden tuottaminen - varsinkaan kun edes betonijätteelle ei ole olemassa järkevää uusiokäyttöä.

Raportointia ja seuranta arvoitamme ja toivomme, että tuloksista tiedotetaan asiakkaita.

Vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön voidaan toki tutkia, mutta ilmaston suhteen lyhytaikainen ja paikallinen hanke voi olla liian pieni.

Kuopion Seudun Omakotiyhdistys

17.3.2023

Käsittelimme Kuopion Seudun Omakotiyhdistyksen hallituksen kokouksessa 160323 laadittua ohjelmaa vuoteen 2030.

Olemme omassa yhdistyksessämme useilla eri tavoilla pyrkineet edistämään kompostointia ja kierrätystä mm. järjestämällä yleisöluentoja, joihin myös Jätekukko on osallistunut. Olemme hankkineet edullisesti suoraan Biolanin tehtaalta lämpökompostoreita.

Olemme aloittaneet pahvin/kartongin ja muovin kimppakeräyksen Petosen omakotialueella. Ongelmana yhteisissä kierrätyspisteissä (esim. Hiltulanlahti, Prisman ja muiden kauppojen yhteydessä) on epäsiisteys, astiat pursuavat jätteistä, aiheuttaen mm jyräjä- ja hyönteisongelmia erilaisten tautien levittäjinä. Kaikissa kierrätysastioissa ei ole silppureita, joten ne täyttyvät nopeasti. Astioiden kannet ovat huonosti suljettuina, aiheuttaen myös erilaisia haju- ja ympäristöhaittoja. Asiointi kierrätyspisteissä ei ole aina miellyttävää, koska pisteiden siisteyttä ei valvota riittävästi. Jäteastiat ovat joko liian pieniä tai niitä ei tyhjennetä tarpeeksi usein.

Jätteiden kierrätys olisi paljon tehokkaampaa, jos kierrätysastiat olisivat mahdollisimman lähellä asukkaita. Alueet pysyisivät siistimpinä, jos kannustettaisiin enemmän yhteisten keräysastioiden hankintaan omakotialueilla. Jättemaksut voisivat olla halvempia niille talouksille, jotka olisivat aktiivisempia kierrättämään. Omalla esimerkillä käytäntö leviäisi laajemmin alueilla ja siten voisimme vaikuttaa laajemmin ympäristöterveyteen.

Ne yhdistykset, joissa olisi valmiuksia osallistua valistustyöhön, pitäisi kuntien ymmärtää huomioida ne erilaisten toimien kautta.

Lastukosken Kylät ry

3.3.2023

Lueskelin teidän jätepoliittisen ohjelman ja ihan hyvältä näyttää. Samalla tässä nyt kun jätteestä puhe olen varmaankin vuosi-pari sitten esittänyt jätekukolle että saataisiin muovinkeräyslaatikko Lastukoskelle Nurmeksentie 1075. Meillä täällä on nyt sekajäte, lehdet, kartonki, metalli ja lasi joten muovi nostaisi lajitteluastetta. Viimeksi kun ilmoitin niin kerrottiin että mietitään asiaa.

Yksityishenkilö

17.3.2023

1) Puuttukaa roskaamiseen napakasti

Ohjelmanne ei millään tavoin pureudu viime vuosina räikeäksi paisuneeseen yleisten alueiden roskaamiseen.

Esimerkiksi pikaruokapaikkojen ja ostoskeskusten edustat täyttyvät usein tyrmistyttävistä "roskaviljelmistä", etenkin kesäkaudella. Kadunvarsilta ja ulkoilureiteiltä sekä lähivirkistysmetsistä löytyy kaikenlaista yksittäisroskaa – tupakantumpeista moponrunkoihin. Lisäksi sieltä täältä asutuksen liepeillä paljastuu toisinaan kokonaisia "yhden henkilön kaatopaikkoja".

Roskaaminen on siten kuntalaisille laajasti näkyvä, paheneva ympäristöngelma, joka voi lisäksi heikentää motivaatiota lajitteluun.

Ohjelmassanne tulisikin asettaa tavoitteita ja hahmotella keinoja:

- roskaamisen syiden (esim. kadunvarsiroskisten puute) tunnistamiseksi
- roskaamisen ennaltaehkäisemiseksi (esim. asennevalistuskampanjat, lisää roskiksia yleisille alueille, valvontaa, sakotusta)
- julkistahojen (kunnat, valtio) vastuulla olevien väylien tehokkaalle puhtaanapidolle
- vapaaehtoiseen roskienkeruuseen kannustamiseksi (esim. lainavälineet, keruutalkoot).

2) Lainaamiseen ja tavarakierrätykseen apukeinoja

Taloyhtiöissä, vuokrataloissa yms. lähiyhteisöissä tavaroita lainataan tai kierrätetään erittäin niukasti. Kumpaankin tuleekin kannustaa kuntien toimenpitein.

Mainitkaa siis jäteohjelmassa konkreettisia keinoja, jotka olisivat pienin kustannuksin toteutettavissa, kuten:

- tavaroiden lähilainaamiseen mallilomake ja -säännöt
- helpokäyttöinen seudun ilmoitussivusto tavaralainaamiseen (vrt. kuinoma.fi, kuopionkirppari.fi)
- tavaravaihtopöydät asukastupiin ja lähikirjastoihin.